

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Δεκεμβρίου 1991

περί εμπορίας του υλικού πολλαπλασιασμού των καλλωπιστικών φυτών και των καλλωπιστικών φυτών

(91/682/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 43,

την πρόταση της Επιτροπής (1),

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2),

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

Εκτιμώντας:

ότι η παραγωγή καλλωπιστικών φυτών κατέχει σημαντική θέση στη γεωργία της Κοινότητας·

ότι τα ικανοποιητικά αποτελέσματα της καλλιέργειας καλλωπιστικών φυτών εξαρτώνται, σε μεγάλο βαθμό, από την ποιότητα και την υγεία τόσο του υλικού που χρησιμοποιείται για τον πολλαπλασιασμό τους όσο και των ίδιων των καλλωπιστικών φυτών· ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν, κατά συνέπεια, θεσπίσει διατάξεις με σκοπό την εγγύηση της ποιότητας και της φυτοϋγειονομικής κατάστασης του υλικού πολλαπλασιασμού και των καλλωπιστικών φυτών που διατίθενται στην αγορά·

ότι ο διαφορετικός τρόπος μεταχείρισης στον οποίον υπόκεινται το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά στα διάφορα κράτη μέλη, είναι πιθανόν να δημιουργήσει φραγμούς στις συναλλαγές και με τον τρόπο αυτό να παρεμποδίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων αυτών στην Κοινότητα· ότι, ενόψει της υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς, οι φραγμοί αυτοί πρέπει να εξαλειφθούν με τον καθορισμό κοινοτικών διατάξεων οι οποίες θα αντικαταστήσουν τις εθνικές διατάξεις·

ότι η θέσπιση εναρμονισμένων όρων σε κοινοτικό επίπεδο θα διασφαλίσει ότι οι αγοραστές σε ολόκληρο το έδαφος της Κοινότητας θα παραλαμβάνουν υλικό πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικά φυτά σε καλή φυτοϋγειονομική κατάσταση και καλής ποιότητας·

ότι οι εναρμονισμένοι αυτοί όροι, στο βαθμό που αφορούν φυτοϋγειονομικά θέματα, πρέπει να συμφωνούν με την οδηγία 77/93/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1976 περί των μέτρων προστασίας κατά της εισαγωγής στα κράτη μέλη οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά ή τα φυτικά προϊόντα (4), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 90/683/ΕΟΚ (5)·

ότι πρέπει να θεσπισθούν, σε μια πρώτη φάση, οι κοινοτικοί κανόνες για τα γένη και είδη καλλωπιστικών φυτών που έχουν ιδιαίτερη οικονομική σημασία στην Κοινότητα, και να προβλεφθεί κοινοτική διαδικασία για τη μελλοντική επέκτασης της εφαρμογής των κανόνων αυτών και σε άλλα γένη και είδη·

ότι, υπό την επιφύλαξη των φυτοϋγειονομικών διατάξεων που προβλέπονται στην οδηγία 77/93/ΕΟΚ, δεν πρέπει να εφαρμόζονται οι κοινοτικοί κανόνες περί εμπορίας του υλικού πολλαπλασιασμού και των καλλωπιστικών φυτών εφόσον αποδεικνύεται ότι το υλικό αυτό και τα εν λόγω φυτά προορίζονται για εξαγωγή προς τρίτες χώρες, δεδομένου ότι οι διατάξεις που ισχύουν στις χώρες αυτές μπορούν να διαφέρουν από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας·

ότι ο προσδιορισμός φυτοϋγειονομικών και ποιοτικών προτύπων για κάθε γένος και είδος καλλωπιστικού φυτού απαιτεί μακρόχρονες και λεπτομερείς επιστημονικές μελέτες· ότι, επομένως, πρέπει να καθορισθεί διαδικασία για τον προσδιορισμό των εν λόγω προτύπων·

ότι εμπίπτει, κατ'αρχήν, στην αρμοδιότητα των προμηθευτών υλικού πολλαπλασιασμού ή/και καλλωπιστικών φυτών να εξασφαλίζουν ότι τα προϊόντα τους πληρούν τους όρους που θεσπίζει η παρούσα οδηγία·

ότι οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών οφείλουν, με τη διενέργεια ελέγχων και επιθεωρήσεων, να εξασφαλίζουν ότι οι προμηθευτές αυτοί πληρούν τους εν λόγω όρους·

ότι θα έπρεπε να εισαχθούν κοινοτικά μέτρα ελέγχου για να εξασφαλισθεί η ομοιόμορφη εφαρμογή, σε όλα τα κράτη μέλη, των προτύπων που καταρτίζει η παρούσα οδηγία·

ότι είναι προς το συμφέρον του αγοραστή υλικού πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών να είναι γνωστή η ονομασία και να διαφυλάσσεται η ταυτότητα της ποικιλίας ή της ομάδας των φυτών·

ότι τα ειδικά χαρακτηριστικά σχετικά με τη βιομηχανία του τομέα των καλλωπιστικών φυτών συνιστούν παράγοντα περιπλοκών· ότι, εκ του λόγου αυτού, ο ανωτέρω εξαγγελθείς στόχος μπορεί να πραγματοποιηθεί καλύτερα είτε με μία κοινή γνώση της ποικιλίας, είτε, εάν πρόκειται για ποικιλία ή ομάδα φυτών, με την ύπαρξη μιας περιγραφής που συντάσσει και διαφυλάσσει ο προμηθευτής·

ότι, για να εξασφαλισθεί η ταυτότητα και η ομαλή εμπορία του υλικού πολλαπλασιασμού και των καλλωπιστικών φυτών, πρέπει να θεσπισθούν κοινοτικοί κανόνες όσον αφορά το διαχωρισμό των παρτίδων και τη σήμανση· ότι στην ετικέτα πρέπει να αναγράφονται τα δεδομένα που απαιτούνται τόσο για τον επίσημο έλεγχο όσο και για την ενημέρωση του παραγωγού·

(1) ΕΕ αριθ. C 52 της 3. 3. 1990, σ. 16, και ΕΕ αριθ. C 307 της 27. 11. 1991, σ. 15.

(2) ΕΕ αριθ. C 240 της 16. 9. 1991, σ. 197.

(3) ΕΕ αριθ. C 182 της 23. 7. 1990, σ. 21.

(4) ΕΕ αριθ. L 26 της 31. 1. 1977, σ. 20.

(5) Βλέπε σελίδα 29 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

ότι πρέπει να θεσπισθούν κανόνες οι οποίοι, σε περίπτωση παροδικών δυσχερειών ως προς τον εφοδιασμό, επιτρέπουν τη διάθεση στην αγορά υλικού πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών που υπόκεινται σε λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις από εκείνες που προβλέπει η παρούσα οδηγία·

ότι, ως ένα πρώτο βήμα προς την εναρμόνιση των όρων, πρέπει να απαγορεύεται στα κράτη μέλη να επιβάλουν, όσον αφορά τα γένη και είδη που αναφέρονται στο παράρτημα, για τα οποία θα συνταχθεί δελτίο, νέους όρους ή περιορισμούς στην εμπορία υλικών πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών, εκτός εκείνων που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία·

ότι πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα να επιτραπεί η εμπορία, εντός της Κοινότητας, υλικού πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών που παράγονται σε τρίτες χώρες, υπό τον όρο ότι τα προϊόντα αυτά παρέχουν, σε κάθε περίπτωση, τις ίδιες εγγυήσεις με το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά που παράγονται στην Κοινότητα και συμφωνούν με τις κοινοτικές διατάξεις·

ότι, προκειμένου να εναρμονισθούν οι τεχνικές μέθοδοι ελέγχου που χρησιμοποιούνται στα κράτη μέλη και για να είναι δυνατή η σύγκριση του υλικού πολλαπλασιασμού και των καλλωπιστικών φυτών που παράγονται στην Κοινότητα με εκείνα που παράγονται σε τρίτες χώρες, πρέπει να διεξάγονται συγκριτικές δοκιμές, ώστε να διαπιστώνεται κατά πόσον το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά συμφωνούν με την παρούσα οδηγία·

ότι, προκειμένου να διευκολυνθεί η αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, το έργο της θέσπισης των μέτρων για την εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας και την τροποποίηση του παραρτήματος της, πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή· ότι τα μέτρα αυτά πρέπει να θεσπισθούν με διαδικασία που καθιερώνει στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών στα πλαίσια της Μόνιμης Επιτροπής για το Υλικό Πολλαπλασιασμού και τα Καλλωπιστικά Φυτά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

1. Η παρούσα οδηγία αφορά την εμπορία του υλικού πολλαπλασιασμού των καλλωπιστικών φυτών και την εμπορία των καλλωπιστικών φυτών εντός της Κοινότητας.

2. Τα άρθρα 2 έως 20 και το άρθρο 24 εφαρμόζονται στα γένη και είδη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα.

Τα εν λόγω άρθρα εφαρμόζονται και στα έρριζα υποκείμενα άλλων γενών ή ειδών, εφόσον εμβολιασθούν με το υλικό ενός από τα εν λόγω γένη ή είδη.

3. Οι τροποποιήσεις στον κατάλογο των γενών και ειδών του παραρτήματος θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 22.

Άρθρο 2

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στο υλικό πολλαπλασιασμού ούτε στα καλλωπιστικά φυτά για τα οποία αποδεικνύεται ότι προορίζονται για εξαγωγή προς τρίτες χώρες,

εφόσον έχουν χαρακτηριστεί ορθώς ως τέτοια και έχουν απομονωθεί επαρκώς, υπό την επιφύλαξη των υγειονομικών διατάξεων που καθορίζονται με την οδηγία 77/93/ΕΟΚ.

Τα μέτρα εφαρμογής του πρώτου εδαφίου, ιδίως εκείνα που αφορούν το χαρακτηρισμό και την απομόνωση, θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21.

Άρθρο 3

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) *υλικό πολλαπλασιασμού:*

οι σπόροι, μέρη φυτών καθώς και κάθε υλικό φυτών που προορίζονται για τον πολλαπλασιασμό και την παραγωγή καλλωπιστικών φυτών και άλλων φυτών για καλλωπιστικούς σκοπούς·

β) *καλλωπιστικά φυτά:*

τα φυτά που προορίζονται, μετά την εμπορία τους, για φύτευση ή μεταφύτευση·

γ) *προμηθευτής:*

κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τουλάχιστον μία από τις κατωτέρω επαγγελματικές δραστηριότητες όσον αφορά το υλικό πολλαπλασιασμού ή τα καλλωπιστικά φυτά: αναπαραγωγή, παραγωγή, προστασία ή/και επεξεργασία και διάθεση στην αγορά·

δ) *διάθεση στην αγορά:*

διατήρηση προς διάθεση ή σε απόθεμα, έκθεση ή προσφορά προς πώληση, πώληση ή/και παράδοση σε άλλο πρόσωπο, υπό οιαδήποτε μορφή, υλικού πολλαπλασιασμού ή καλλωπιστικών φυτών·

ε) *αρμόδιος επίσημος οργανισμός:*

1. η ενιαία κεντρική αρχή, η οποία δημιουργείται ή ορίζεται από το κράτος μέλος υπό τον έλεγχο της εθνικής κυβέρνησης, και η οποία ευθύνεται για θέματα ποιότητας,

2. κάθε δημόσια αρχή που έχει δημιουργηθεί:

— είτε σε εθνικό επίπεδο,

— είτε σε περιφερειακό επίπεδο, υπό τον έλεγχο εθνικών αρχών, μέσα στα όρια τα οποία καθορίζει το Σύνταγμα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

Οι οργανισμοί που αναφέρονται στα σημεία 1 και 2 μπορούν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, να αναθέτουν την εκτέλεση των καθηκόντων τους που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία, υπό την εξουσία και τον έλεγχό τους, σε κάθε νομικό πρόσωπο, δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, το οποίο έχει αναλάβει, δυνάμει των επισήμως εγκριθέντων καταστατικών του, αποκλειστικώς ειδικά καθήκοντα δημοσίου συμφέροντος, υπό τον όρο ότι το νομικό αυτό πρόσωπο και τα μέλη του δεν αποκτούν κανένα προσωπικό όφελος από το αποτέλεσμα των μέτρων που λαμβάνουν.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ύπαρξη στενής συνεργασίας μεταξύ των οργανισμών που αναφέρονται στο σημείο 2 και αυτών που αναφέρονται στο σημείο 1.

Σύμφωνα, εξάλλου, με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 21, οποιοδήποτε άλλο νομικό πρόσωπο που ιδρύεται για λογαριασμό του οργανισμού που αναφέρεται στο σημείο 1 και το οποίο ενεργεί υπό την εξουσία και τον έλεγχο του οργανισμού αυτού, μπορεί να εγκριθεί, υπό τον όρο ότι το νομικό αυτό πρόσωπο δεν αποκτά κανένα προσωπικό όφελος από το αποτέλεσμα των μέτρων που λαμβάνει.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τους αρμόδιους επίσημους οργανισμούς τους. Η Επιτροπή διαβιβάζει την πληροφορία αυτή προς τα άλλα κράτη μέλη·

στ) *επίσημες διατάξεις:*

τα μέτρα που λαμβάνονται από τον αρμόδιο επίσημο οργανισμό·

η) *επίσημη επιθεώρηση:*

η επιθεώρηση που γίνεται από τον αρμόδιο επίσημο οργανισμό·

θ) *επίσημη δήλωση:*

η δήλωση που γίνεται από τον αρμόδιο επίσημο οργανισμό ή υπ'ευθύνη του·

ι) *παρτίδα:*

ορισμένος αριθμός στοιχείων ενός ξεχωριστού προϊόντος, που χαρακτηρίζεται από την ομοιογένεια της σύνθεσης και της καταγωγής·

ια) *εργαστήριο:*

μονάδα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου η οποία πραγματοποιεί αναλύσεις και προβαίνει σε ορθή διάγνωση που επιτρέπει στον παραγωγό να ελέγχει την ποιότητα της παραγωγής.

Άρθρο 4

Με τη διαδικασία του άρθρου 22, για κάθε γένος ή είδος που αναφέρεται στο παράρτημα, καταρτίζεται δελτίο στο οποίο γίνεται αναφορά των οριζόμενων στην οδηγία 77/93/ΕΟΚ φυτοϋγειονομικών όρων, που εφαρμόζονται στο συγκεκριμένο γένος ή είδος και καθορίζουν:

1. τους όρους που αφορούν την ποιότητα, τους οποίους πρέπει να πληρούν το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά, και ειδικότερα τους όρους σχετικά με την εφαρμοζόμενη μέθοδο πολλαπλασιασμού, την καθαρότητα των υπό ανάπτυξη καλλιεργειών και, ενδεχομένως, τα χαρακτηριστικά της ποικιλίας,
2. τους όρους που πρέπει να πληρούν τα έρριζα υποκείμενα άλλων γενών και ειδών για να δεχθούν εμβολιασμό με υλικό του συγκεκριμένου γένους ή είδους.

Άρθρο 5

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι προμηθευτές να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίζουν την τήρηση των προτύπων που ορίζει η παρούσα οδηγία σε όλα τα στάδια της παραγωγής και της εμπορίας του υλικού πολλαπλασιασμού των καλλωπιστικών φυτών και των καλλωπιστικών φυτών.

2. Για το σκοπό αυτό, οι εν λόγω προμηθευτές πραγματοποιούν οι ίδιοι, ή μέσω εγκεκριμένου προμηθευτή ή του αρμόδιου επίσημου οργανισμού, ελέγχους που βασίζονται στις ακόλουθες αρχές:

- εντοπισμός των κρίσιμων σημείων της διαδικασίας παραγωγής τους με βάση τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους παραγωγής,
- επεξεργασία και εφαρμογή μεθόδων επιτήρησης και ελέγχου των κρίσιμων σημείων, που αναφέρονται στην πρώτη περίπτωση,
- δειγματοληψία προς ανάλυση σε εργαστήριο εγκεκριμένο από τον αρμόδιο επίσημο οργανισμό, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν τα δείγματα αυτά τηρούν τα πρότυπα που ορίζει η παρούσα οδηγία,
- γραπτή καταχώρηση, ή καταχώρηση με άλλο σταθερό μέσο διατήρησης, των δεδομένων που αναφέρονται στην πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση και τήρηση μητρώου παραγωγής και εμπορίας του υλικού πολλαπλασιασμού και των καλλωπιστικών φυτών που θα είναι στη διάθεση του αρμόδιου επίσημου οργανισμού. Αυτά τα έγγραφα και μητρώα πρέπει να διατηρούνται επί ένα χρόνο τουλάχιστον.

Ωστόσο, οι προμηθευτές των οποίων η δραστηριότητα σε αυτόν τον τομέα περιορίζεται στην απλή διανομή υλικού πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών που παράγονται και συσκευάζονται εκτός των εγκαταστάσεών τους, υποχρεούνται απλώς να τηρούν μητρώο ή να κρατούν σταθερά στοιχεία των πράξεων αγοράς και πώλησης ή/και παράδοσης υλικού πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών.

Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στους προμηθευτές η δραστηριότητα των οποίων, στον συγκεκριμένο τομέα, περιορίζεται σε παράδοση μικρών ποσοτήτων υλικού πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών στους μη επαγγελματίες τελικούς καταναλωτές.

3. Εάν από τα αποτελέσματα των ιδίων ελέγχων και από πληροφορίες που διαθέτουν οι αναφερόμενοι στην παράγραφο 1 προμηθευτές, αποδεικνύεται η παρουσία ενός ή περισσότερων επιβλαβών οργανισμών που περιέχονται στα δελτία που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 4, οι εν λόγω προμηθευτές ενημερώνουν αμέσως τον αρμόδιο επίσημο οργανισμό και λαμβάνουν τα μέτρα που τους υποδεικνύει. Ο προμηθευτής τηρεί μητρώο όλων των εμφανίσεων επιβλαβών οργανισμών στις εγκαταστάσεις του, καθώς και όλων των μέτρων που λαμβάνονται εν προκειμένω.

4. Οι κανόνες που διέπουν την εφαρμογή της παραγράφου 2 δεύτερο εδάφιο θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21.

Άρθρο 6

1. Ο αρμόδιος επίσημος οργανισμός χορηγεί έγκριση στους προμηθευτές αφού διαπιστώσει ότι οι μέθοδοι παραγωγής τους και οι εγκαταστάσεις τους πληρούν τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας όσον αφορά τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκούν. Εάν ο προμηθευτής αποφασίσει να ασκήσει άλλες δραστηριότητες εκτός από αυτές για τις οποίες έλαβε έγκριση, η έγκριση πρέπει να ανανεώνεται.

2. Ο αρμόδιος επίσημος οργανισμός χορηγεί έγκριση στα εργαστήρια αφού προηγουμένως διαπιστώσει ότι τα εργα-

στήρια αυτά, οι μέθοδοι και οι εγκαταστάσεις του πληρούν τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας, οι οποίες θα προσδιορισθούν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21, ανάλογα με τις δραστηριότητες ελέγχουν που ασκούν. Εάν ένα εργαστήριο αποφασίσει να ασκήσει δραστηριότητες άλλες από εκείνες για τις οποίες έλαβε έγκριση, η έγκριση πρέπει να ανανεώνεται.

3. Εάν οι προδιαγραφές που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, δεν τηρούνται πλέον, ο αρμόδιος επίσημος οργανισμός λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα. Για το σκοπό αυτό, λαμβάνει ιδιαιτέρως υπόψη τα συμπεράσματα των ελέγχων που διεξάγονται σύμφωνα με το άρθρο 7.

4. Η επιτήρηση και ο έλεγχος των προμηθευτών, των εγκαταστάσεων και των εργαστηρίων πραγματοποιούνται σε τακτά διαστήματα από τον αρμόδιο επίσημο οργανισμό ή υπ' ευθύνη του. Ο αρμόδιος επίσημος οργανισμός πρέπει να έχει, ανά πάσα στιγμή, ελεύθερη πρόσβαση σε όλους του χώρους των εγκαταστάσεων για να διασφαλίζει την τήρηση των προδιαγραφών της παρούσας οδηγίας. Σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21, μπορούν να θεσπίζονται μέτρα εφαρμογής όσον αφορά την επιτήρηση και τον έλεγχο.

Εάν από την επιτήρηση και τους ελέγχους αυτούς προκύπτει ότι δεν τηρούνται οι προδιαγραφές, της παρούσας οδηγίας, ο αρμόδιος επίσημος οργανισμός λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα.

Άρθρο 7

1. Εάν παρίσταται ανάγκη, οι εμπειρογνώμονες της Επιτροπής μπορούν να πραγματοποιούν, σε συνεργασία με τους αρμόδιους επίσημους οργανισμούς των κρατών μελών, επιτόπιους ελέγχους ώστε να διασφαλίζεται η ενιαία εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Μπορούν συγκεκριμένα να ελέγχουν εάν οι προμηθευτές συμμορφούνται πράγματι με τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας. Το κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου διεξάγεται ο έλεγχος, παρέχει στον εμπειρογνώμονα κάθε βοήθεια αναγκαία για να επιτελέσει το έργο του. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη για τα αποτελέσματα των ερευνών της.

2. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου 1 θεσπίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 21.

Άρθρο 8

1. Το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά μπορούν να διατίθενται στην αγορά μόνον από εγκεκριμένους προμηθευτές και υπό τον όρο ότι τηρούν τις σχετικές προδιαγραφές τις καθοριζόμενες στο δελτίο που αναφέρεται στο άρθρο 4.

2. Υπό την επιφύλαξη της οδηγίας 77/93/ΕΟΚ, η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στο υλικό πολλαπλασιασμού και στα καλλωπιστικά φυτά που προορίζονται:

- α) για δοκιμές ή για επιστημονικούς σκοπούς·
- β) για εργασίες επιλογής.

Άρθρο 9

1. Το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά διατίθενται στο εμπόριο με ένδειξη είτε της ποικιλίας, είτε της ομάδας φυτών στην οποία ανήκουν.

2. Οι ποικιλίες που αναφέρονται στην ένδειξη σύμφωνα με την παράγραφο 1, πρέπει να είναι:

— είτε γενικά γνωστές, προστατευόμενες με διατάξεις που αφορούν την προστασία της νέας φυτικής ποικιλίας ή επίσημα καταχωρημένες σε εθελοντική βάση ή σε άλλη βάση,

— είτε εγγεγραμμένες, με τις σχετικές ονομασίες και λεπτομερή περιγραφή τους, στους καταλόγους που τηρούν οι προμηθευτές. Ο αρμόδιος επίσημος οργανισμός του συγκεκριμένου κράτους μέλους πρέπει να έχει πρόσβαση στους καταλόγους αυτούς, κατόπιν αιτήσεώς του.

Κάθε ποικιλία πρέπει να περιγράφεται και να φέρει, στο μέτρο του δυνατού, την ίδια ονομασία σε όλα τα κράτη μέλη, σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτές κατευθυντήριες γραμμές.

3. Οσάκις γίνεται αναφορά σε ομάδα φυτών, ο προμηθευτής πρέπει να περιγράφει και να μνημονεύει την ονομασία της ομάδας φυτών, προκειμένου να αποφεύγεται κάθε σύγχυση με μία από τις ποικιλίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

4. Πλην των περιπτώσεων όπου η μορφή της ποικιλίας αναφέρεται ρητά στο δελτίο που αναφέρεται στο άρθρο 4 οι παράγραφοι 1, 2 και 3 δεν συνεπάγονται καμία επιπρόσθετη υπευθυνότητα για τον αρμόδιο επίσημο οργανισμό.

5. Σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21, μπορεί να καταρτιστεί σύστημα κοινοποίησης των ποικιλιών ή άλλων ομάδων φυτών προς τους αρμόδιους επίσημους οργανισμούς των κρατών μελών. Με την εν λόγω διαδικασία, είναι δυνατόν να θεσπίζονται συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής σχετικά με την παράγραφο 2 δεύτερη περίπτωση.

Άρθρο 10

1. Κατά τη διάρκεια της βλάστησης, καθώς και κατά την απόσπαση ή αφαίρεση εμβολίων από το γονικό υλικό, το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά διατηρούνται σε χωριστές παρτίδες.

2. Εάν υλικό πολλαπλασιασμού ή καλλωπιστικά φυτά, διαφορετικής καταγωγής, συνενώνονται ή αναμιγνύονται κατά τη συσκευασία, αποθήκευση, μεταφορά ή παράδοση, ο προμηθευτής καταχωρεί σε μητρώο τα εξής δεδομένα: σύνθεση της παρτίδας και καταγωγή των διαφόρων συστατικών της.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την τήρηση των προδιαγραφών των παραγράφων 1 και 2 προβαίνοντας σε επίσημους ελέγχους.

Άρθρο 11

Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 10 παράγραφος 2 το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά διατίθενται στο εμπόριο μόνον σε επαρκώς ομοιογενείς παρτίδες.

Το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά πρέπει οπωσδήποτε να τηρούν τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας και να συνοδεύονται από έγγραφο εκδιδόμενο από τον προμηθευτή σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο δελτίο που καταρτίζεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 4. Εάν στο εν λόγω έγγραφο περιέχεται επίσημη διαπίστωση, θα πρέπει να διαχωρίζεται σαφώς από όλα τα άλλα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτό.

Στο δελτίο που καταρτίζεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 4, συμπεριλαμβάνονται, ενδεχομένως, προδιαγραφές σχετικά με το υλικό πολλαπλασιασμού ή/και τα καλλωπιστικά φυτά προς επισήμανση ή/και κλείσιμο και συσκευασία.

Στην περίπτωση κατά την οποία ο πωλητής λιανικής προμηθεύει υλικό πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικά φυτά σε μη επαγγελματία τελικό καταναλωτή, οι προδιαγραφές όσον αφορά την επισήμανση είναι δυνατόν να περιορίζονται σε κατάλληλες πληροφορίες για το προϊόν.

Άρθρο 12

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν:

- της εφαρμογής του άρθρου 11, τους μικρούς παραγωγούς των οποίων το σύνολο της παραγωγής και πώλησης υλικού πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών προορίζεται, για τελική χρήση, σε πρόσωπα της τοπικής αγοράς που δεν μετέχουν επαγγελματικά στην παραγωγή φυτών («τοπική κυκλοφορία»),
- του επίσημου ελέγχου, που προβλέπεται στο άρθρο 18, την τοπική κυκλοφορία υλικού πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών που παράγονται από τα ούτως απαλλασσόμενα πρόσωπα.

Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 21, θεσπίζονται μέτρα εφαρμογής σχετικά με άλλες απαιτήσεις που αφορούν τις απαλλαγές, που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση, και ιδιαιτέρως τις έννοιες «μικροί παραγωγοί» και «τοπική αγορά» και τις σχετικές διαδικασίες.

Άρθρο 13

Σε περίπτωση προσωρινών δυσχερειών προμήθειας υλικού πολλαπλασιασμού ή καλλωπιστικών φυτών που πληρούν τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας, είναι δυνατόν να θεσπιστούν διατάξεις, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21, για την εμπορία υλικού πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών με λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις, με την επιφύλαξη των φυτοϋγειονομικών κανόνων της οδηγίας 77/93/ΕΟΚ.

Άρθρο 14

Το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά που πληρούν τις προδιαγραφές και τους όρους της παρούσας οδηγίας δεν υπόκεινται σε περιορισμούς εμπορίας όσον αφορά τον προμηθευτή, τα φυτοϋγειονομικά θέματα, το περιβάλλον ανάπτυξης και τις λεπτομέρειες επιθεώρησης, εκτός από εκείνους που προβλέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 15

Όσον αφορά τα προϊόντα που αναφέρονται στο παράρτημα, τα κράτη μέλη αποφεύγουν να επιβάλουν αυστηρότερους όρους ή περιορισμούς στην εμπορία, εκτός των όρων που προβλέπονται στα δελτία τα οποία καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 4 ή, ελλείψει αυτών, των όρων που ήδη υφίστανται κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 16

1. Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 21, αποφασίζεται κατά πόσο το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά που έχουν παραχθεί σε μια τρίτη χώρα και παρέχουν τις ίδιες εγγυήσεις όσον αφορά τις υποχρεώσεις του προμηθευτή, την ταυτότητα, τα γνωρίσματα, τις φυτοϋγειονομικές πλευρές, το περιβάλλον ανάπτυξης, τη συσκευασία, τις λεπτομέρειες επιθεώρησης, τη σήμανση και το κλείσιμο, αντιστοιχούν, ως προς όλα αυτά τα σημεία, με το υλικό πολλαπλασιασμού και με τα καλλωπιστικά φυτά που παράγονται στην Κοινότητα και συμφωνούν με τις προδιαγραφές και τους όρους της παρούσας οδηγίας.

2. Εν αναμονή της απόφασης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1993, να εφαρμόζουν κατά την εισαγωγή υλικού πολλαπλασιασμού και καλλωπιστικών φυτών που προέρχονται από τρίτες χώρες όρους αντίστοιχους με αυτούς που εφαρμόζονται κατά την παραγωγή και εμπορία προϊόντων που παρήχθησαν εντός της Κοινότητας.

Σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21, η ημερομηνία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, μπορεί να παρατείνεται για τις τρίτες χώρες, εν αναμονή της απόφασης που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά που εισάγονται από ένα κράτος μέλος σύμφωνα με απόφαση που έλαβε το εν λόγω κράτος μέλος δύναμει του πρώτου εδαφίου, δεν υπόκεινται σε κανένα περιορισμό εμπορίας στα άλλα κράτη μέλη, όσον αφορά τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 17

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά να αποτελούν αντικείμενο, κατά τη διάρκεια παραγωγής και εμπορίας τους, ενός επίσημου ελέγχου που διενεργείται τουλάχιστον με δειγματοληψία και με σκοπό να διαπιστωθεί η τήρηση των προδιαγραφών και των όρων της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 18

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής που αφορούν την επίσημη επιθεώρηση που αναφέρεται στα άρθρα 5, 10 και 17, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι μέθοδοι δειγματοληψίας, μπορούν να καθορισθούν με τη διαδικασία του άρθρου 21.

Άρθρο 19

1. Εάν, κατά την επιθεώρηση και τους ελέγχους που αναφέρονται στο άρθρο 6, παράγραφος 4, ή κατά τον επίσημο έλεγχο που αναφέρεται στο άρθρο 17, ή κατά τις δοκιμές που αναφέρονται στο άρθρο 20, διαπιστώνεται ότι το πολλαπλασιαστικό υλικό ή τα καλλωπιστικά φυτά που διατίθενται στο εμπόριο δεν πληρούν τις προδιαγραφές της παρούσας οδη-

γίας, τότε ο αρμόδιος επίσημος οργανισμός του οικείου κράτους μέλους λαμβάνει κάθε απαραίτητο μέτρο ώστε να εξασφαλίσει τη συμμόρφσή τους με την παρούσα οδηγία, ή, εάν τούτο είναι αδύνατο, ότι η εμπορία αυτού του υλικού πολλαπλασιασμού και αυτών των καλλωπιστικών φυτών θα απαγορευθεί στην Κοινότητα.

2. Εάν διαπιστωθεί ότι το υλικό πολλαπλασιασμού ή τα καλλωπιστικά φυτά που διαθέτει στο εμπόριο ένας προμηθευτής δεν πληρούν τις προδιαγραφές και τους όρους της παρούσας οδηγίας, το οικείο κράτος μέλος μεριμνά ώστε να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα έναντι του προμηθευτή αυτού. Εάν απαγορευθεί στον εν λόγω προμηθευτή η εμπορία του υλικού πολλαπλασιασμού και των καλλωπιστικών φυτών, το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή και τους οργανισμούς των κρατών μελών, που είναι αρμόδιοι σε εθνικό επίπεδο.

3. Κάθε μέτρο που έχει ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 αίρεται από τη στιγμή που διαπιστώνεται με ικανοποιητική βεβαιότητα ότι το υλικό πολλαπλασιασμού ή τα καλλωπιστικά φυτά που προορίζονται για εμπορία από τον προμηθευτή πρόκειται, στο μέλλον, να πληρούν τις προδιαγραφές και τους όρους της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 20

1. Τα κράτη μέλη διεξάγουν δοκιμές και, κατά περίπτωση, αναλύσεις επί δειγμάτων, για να διαπιστωθεί κατά πόσον το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά πληρούν τις προδιαγραφές και τους όρους της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένου του φυτοϋγειονομικού τομέα. Η Επιτροπή είναι δυνατόν να διενεργεί επιθεωρήσεις των δοκιμών από αντιπροσώπους των κρατών μελών και της Επιτροπής.

2. Σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21, είναι δυνατόν να αποφασισθεί ότι επιβάλλεται η διενέργεια κοινοτικών δοκιμών ή αναλύσεων για τους ίδιους σκοπούς με εκείνους που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η Επιτροπή μπορεί να διενεργεί επιθεωρήσεις των κοινοτικών δοκιμών από αντιπροσώπους των κρατών μελών και της Επιτροπής.

3. Οι δοκιμές ή οι αναλύσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 χρησιμοποιούνται για την εναρμόνιση των τεχνικών μεθόδων ελέγχου του υλικού πολλαπλασιασμού και των καλλωπιστικών φυτών. Για τις εν λόγω δοκιμές ή αναλύσεις συντάσσονται εκθέσεις προόδου, οι οποίες κοινοποιούνται εμπιστευτικά στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.

4. Η Επιτροπή μεριμνά ώστε, κατά περίπτωση, οι λεπτομέρειες για το συντονισμό, τη διεξαγωγή και την επιθεώρηση των δοκιμών που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, καθώς και οι λεπτομέρειες αξιολόγησης των αποτελεσμάτων τους, να θεσπίζονται στα πλαίσια της επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 21. Σε περίπτωση φυτοϋγειονομικών προβλημάτων, η Επιτροπή ενημερώνει τη Μόνιμη Φυτοϋγειονομική Επιτροπή. Εφόσον απαιτείται, θεσπίζονται συγκεκριμένες λεπτομέρειες. Στις δοκιμές αυτές, είναι δυνατόν να περιλαμβάνεται και το υλικό πολλαπλασιασμού καθώς και τα καλλωπιστικά φυτά που παράγονται σε τρίτες χώρες.

Άρθρο 21

Εφόσον χρησιμοποιείται η διαδικασία που ορίζεται στο παρόν άρθρο, η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή η οποία

αποκαλείται «Μόνιμη Επιτροπή για το Υλικό Πολλαπλασιασμού και τα Καλλωπιστικά Φυτά», της οποίας προεδρεύει ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής.

Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό, σε προθεσμία την οποία μπορεί να ορίζει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του συγκεκριμένου θέματος. Η γνώμη διατυπώνεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έκδοση των αποφάσεων που καλείται να λάβει το Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής. Κατά τη ψηφοφορία στην επιτροπή, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

Η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα τα οποία μπορούν να εφαρμόζονται αμέσως. Εάν όμως τα μέτρα αυτά δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής, τότε ανακοινώνονται αμέσως από την Επιτροπή στο Συμβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή μπορεί να αναβάλει, επί ένα μήνα το πολύ, από την ημερομηνία της εν λόγω ανακοίνωσης, την εφαρμογή των μέτρων που έχει θεσπίσει.

Το Συμβούλιο μπορεί, με ειδική πλειοψηφία, να λάβει διαφορετική απόφαση μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο.

Άρθρο 22

Εφόσον χρησιμοποιείται η διαδικασία που ορίζεται στο παρόν άρθρο, η Επιτροπή επικουρείται από τη Μόνιμη Επιτροπή για το Υλικό Πολλαπλασιασμού και τα Καλλωπιστικά Φυτά, η οποία προεδρεύεται από τον αντιπρόσωπο της Επιτροπής.

Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό, σε προθεσμία την οποία μπορεί να ορίζει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του συγκεκριμένου θέματος. Η γνώμη διατυπώνεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έκδοση των αποφάσεων που καλείται να λάβει το Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία στην επιτροπή, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

Η Επιτροπή θεσπίζει τα μελετώμενα μέτρα εφόσον είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής.

Εάν τα μελετώμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής, η ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει χωρίς καθυστέρηση στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν, κατά τη λήξη τρίμηνης προθεσμίας από την υποβολή της πρότασης στο Συμβούλιο, το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή.

Άρθρο 23

Οι τροποποιήσεις των δελτίων που συντάσσονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 και των λεπτομερών κανόνων και όρων για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 21.

Άρθρο 24

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το υλικό πολλαπλασιασμού και τα καλλωπιστικά φυτά που παράγονται στο έδαφος τους και προορίζονται για την εμπορία να πληρούν τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας.

2. Εάν, κατά τη διάρκεια επίσημης επιθεώρησης, διαπιστωθεί ότι το υλικό πολλαπλασιασμού ή τα καλλωπιστικά φυτά δεν είναι δυνατόν να διατεθούν στην αγορά, επειδή δεν πληρούν ένα φυτοϋγειονομικό όρο, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος θεσπίζει τα κατάλληλα επίσημα μέτρα για την εξάλειψη κάθε φυτοϋγειονομικού κινδύνου που ενδέχεται να προκύψει.

Άρθρο 25

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμο-

ρφθούν με την παρούσα οδηγία στις 31 Δεκεμβρίου 1992, το αργότερο. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή θεσπίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Όσον αφορά τα άρθρα 5 έως 11, 14, 15, 17, 19 και 24, η ημερομηνία εφαρμογής για κάθε γένος ή είδος που αναφέρεται στο παράρτημα καθορίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 21, κατά τη σύνταξη του δελτίου που αναφέρει τα άρθρο 4. Οι ημερομηνίες αυτές δεν μπορούν να είναι μεταγενέστερες της 1ης Ιανουαρίου 1993.

Άρθρο 26

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 19 Δεκεμβρίου 1991.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. DANKERT

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατάλογος των γενών και ειδών του άρθρου 1 παράγραφος 2

— Begonia x hiemalis Fotsch	Βεγονία — elatior
— Pelargonium L.	Πελαργόνιο (ζωνωτό, πελτωτό, βασιλικό)
— Dendranthema x grandiflorum (Ramat.) Kitam.	Χρυσάνθεμο (χρυσάνθεμο ανθοπωλείου)
— Dianthus caryophyllus L. και υβρίδια	Γαρόφαλλο
— Euphorbia pulcherina wild ex Kletzsch	Ευφόρβιον
— Gerbera L.	Gerbera
— Phoenix	Φοίνιξ
— Rosa	Τριανταφυλλιά
— Citrus (καλλωπιστικό)	Κίτρον
— Malus Miller (καλλωπιστικό)	Καλλωπιστική μηλιά
— Pinus nigra (καλλωπιστικό)	Πεύκη
— Prunus L. (καλλωπιστικό)	Καλλωπιστική κερασιά
— Pyrus L. (καλλωπιστικό)	Καλλωπιστική αχλαδιά
— Liliium L.	Κρίνος
— Gladiolus L.	Γλαδιόλα
— Narcissus L.	Νάρκισσος